

СХВАЛЕНО

Вченою радою КНЗ КОР
«Київський обласний інститут
післядипломної освіти
педагогічних кадрів»
(протокол від 26.05.2025 р. № 4)

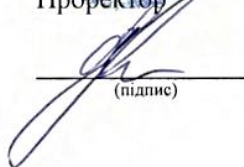
ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор КНЗ КОР «Київський
обласний інститут післядипломної
освіти педагогічних кадрів»

Віра РОГОВА

Наказ від «11» липня 2025 р. № 218

ПОГОДЖЕНО
Проректор

Олена ЧАСНІКОВА

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
«ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОГО ПАРТНЕРСТВА ЗАКЛАДУ
ОСВІТИ І СІМ'Ї, ЯК ЗАПОРУКА МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я
ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО ТА ПОВОЄННОГО СТАНУ»
*для керівників і педагогічних працівників закладів освіти***

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітня програма розроблена на основі Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.10.2022 № 904, Типової програми підвищення кваліфікації керівних кадрів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.10.2022 №905, та відповідно до професійного стандарту за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 № 2736 «Про затвердження професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» й професійного стандарту «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти» (наказ Міністерства розвитку економіки України від 17.09.2021 №568-21). В освітній програмі враховані основні положення законів України «Про освіту» (від 05.09.2017 р. №2145-VIII), «Про повну загальну середню освіту» (від 16.01.2020 №463-IX); постанов Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 №1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності», від 14.12.2016 № 988-р «Про затвердження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року», від 21.08.2019 №800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників» та інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність закладів освіти та з урахуванням європейського вектора розвитку освіти України, стратегії реформування галузі освіти в Україні, новітніх зарубіжних і вітчизняних наукових розробок, кращих практик у галузі менеджменту освіти та професійного розвитку педагогів, керівних кадрів і навчально-допоміжного персоналу відповідно до сучасних викликів суспільства й освіти.

Педагоги у воєнний та повоєнний час є ключовими фігурами, які не просто навчають, а й будують міцні мости між закладом освіти та сім'єю, забезпечуючи психологічну підтримку та сприяючи відновленню ментального здоров'я української молоді. Роль педагогів у забезпеченні педагогічного партнерства закладу освіти і сім'ї, що є запорукою ментального здоров'я особистості в умовах воєнного та повоєнного стану, є центральною та багатогранною. В цей складний період педагоги виступають не просто вчителями чи вихователями, а й психологічними опорами, комунікаторами, посередниками та координаторами.

Мета освітньої програми: професійний розвиток педагогів відповідно до державної політики в галузі освіти, удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей педагогів закладів освіти (далі - ЗЗСО) необхідних для організації навчання, виховання та розвитку учнів відповідно до Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. №988-р. та розвиток компетентностей щодо формування та розвитку ефективної системи педагогічного партнерства між закладом освіти та сім'єю, що сприятиме збереженню та зміцненню ментального здоров'я всіх учасників освітнього процесу (дітей, батьків та педагогів) в умовах воєнного та повоєнного стану.

Основні завдання програми:

- забезпечити розвиток загальних і професійних компетентностей педагогічних працівників закладів освіти;
- оснастити педагогів інструментами та методиками для формування у дітей та батьків навичок саморегуляції, стресостійкості;
- підвищення компетентності педагогів та керівників у сфері побудови довірчих, партнерських відносин з родинами учнів, враховуючи специфіку воєнного часу та його наслідків;

- вдосконалення готовності педагогів до організації партнерства з батьками здобувачів освіти задля підвищення культури відповідального батьківства;
- поглибити й розширити знання з теорії і практики навчання, що забезпечує якісні зміни в організації освітнього процесу та створює передумови для інноваційних перетворень у сучасній системі освіти;
- поглибити й розширити теоретичні знання з фахових і психолого-педагогічних дисциплін.

Загальні очікувані результати охоплюють:

Знання й розуміння:

- принципів розвитку емоційного інтелекту та ефективних комунікативних стратегій для підтримки безпечного освітнього середовища;
- принципів індивідуального підходу до кожної дитини;
- сутності ментального здоров'я, його значення та особливостей в умовах воєнного та повоєнного стану;
- практичних навичок для підтримки ментального здоров'я в учасників освітнього процесу;
- знання шляхів ефективної взаємодії всіх учасників освітнього процесу.

Уміння:

- формувати в закладі та поза його стінами освітнє середовище, яке сприяє творчій самореалізації учасників освітнього процесу;
- ефективно застосовувати комунікативні стратегії для підтримки взаємодії між педагогами, учнями, батьками та колегами;
- створювати та підтримувати психологічно безпечне середовище у закладі освіти;
- ефективно взаємодіяти й працювати в команді;
- застосовувати сучасні форми та методи у роботі з дітьми;
- забезпечувати ефективну співпрацю та командну роботу з колегами, батьками та іншими учасниками освітнього процесу для досягнення спільних цілей;
- підтримувати й покращувати стандарти професійної діяльності впродовж усього періоду професійної діяльності.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- гуманістична спрямованість освітнього процесу;
- дитиноцентризм, цінність особистості;
- готовність до реалізації сучасних цілей освіти;
- професійна мобільність та гнучкість;
- усвідомлення необхідності постійного професійного розвитку;
- професійна етика, рефлексія та саморозвиток.

Розробники програми	<i>Плівачук Катерина Володимирівна</i> , кандидат педагогічних наук, доцент кафедри суспільно-гуманітарної освіти Комунального навчального закладу Київської обласної ради «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів»
Найменування програми	Освітня програма підвищення кваліфікації «Забезпечення педагогічного партнерства закладу освіти і сім'ї, як запорука ментального здоров'я особистості в умовах воєнного та повоєнного стану» для керівників і педагогічних працівників закладів освіти
Мета програми	Професійний розвиток педагогів відповідно до державної політики в галузі освіти, удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей педагогів закладів освіти (далі - ЗЗСО) необхідних для організації навчання, виховання та розвитку учнів відповідно до Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», та розвиток компетентностей щодо формування та розвитку ефективної системи

	педагогічного партнерства між закладом освіти та сім'єю, що сприятиме збереженню та зміцненню ментального здоров'я всіх учасників освітнього процесу (дітей, батьків та педагогів) в умовах воєнного та повоєнного стану.		
Цільова аудиторія за спеціальністю або за посадою педагогічного працівника	Керівники і педагогічні працівники закладів освіти		
Зміст програми	№ з/п	Тема заняття	год.
	Модуль І.		
	1.	Вступ до теми «Забезпечення педагогічного партнерства закладу освіти та сім'ї як запорука ментального здоров'я в умовах воєнного та повоєнного стану»	2
	2.	Педагогічна етика й етикет: створення комфортного освітнього простору	2
	3.	Педагогіка партнерства у роботі з батьками закладу освіти	2
	Модуль ІІ.		
	1.	Педагогіка партнерства – основа Нової української школи	2
	2.	Педагогічна арт-терапія у відновленні ментального здоров'я	4
	3.	Трансформація конфлікту: від попередження до вирішення	2
	4.	Кейс-метод як один із інтерактивних способів партнерств	4
	5.	Тренінгові форми роботи для організації духовного здоров'я як один із засобів профілактики проявів у дитячому середовищі	2
	6.	Стрес в умовах війни: рекомендації та цифрові ресурси для подолання	2
	Модуль ІІІ.		
	1.	Тематична дискусія «Забезпечення педагогічного партнерства закладу освіти та сім'ї як запорука ментального здоров'я в умовах воєнного та повоєнного стану»	2
Обсяг програми	1 кредит ЄКТС / 30 год (26 годин – аудиторні, 4 години – керована самостійна робота)		
Перелік компетентностей, що вдосконалюються	Загальні компетентності: ЗК.01, ЗК.02, ЗК.03, ЗК.04, ЗК.05, ЗК.06 Професійні компетентності: А1 Прогностична (А1.1, А1.2, А1.3); А2 Організаційна (А2.1, А2.2, А2.3, А2.4); А3 Оцінювально-аналітична (А3.1, А3.2); Б1 Здоров'язбережувальна (Б1.1, Б1.2); Б2 Проєктувальна (Б2.1); В1 Психо-емоційна (В1.1, В1.2); В2 Педагогічне партнерство (В2.1, В2.2, В2.3); В3 Морально-етична (В3.1); Г1 Здатність до навчання впродовж життя (Г1.1, Г1.2).		
Форма підвищення	Очна		

кваліфікації	
Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації	Свідоцтво про підвищення кваліфікації
Забезпечення розміщення освітньої програми на сайті	Сайт: https://www.kristti.com.ua/

Модуль I

1.1. Вступ до теми «Забезпечення педагогічного партнерства закладу освіти та сім'ї як запорука ментального здоров'я в умовах воєнного та повоєнного стану»

Поняття – педагогічне партнерство, ментальне здоров'я. Це заняття присвячене дослідженню та практичному застосуванню стратегій педагогічного партнерства між закладами освіти та сім'ями учнів в умовах воєнного та повоєнного стану. Заняття зосереджене на розумінні того, як міцна та ефективна співпраця між закладом освіти та батьками може стати ключовою опорою для забезпечення психологічної стійкості, адаптації та благополуччя дітей. На занятті розглядаються особливості впливу воєнних дій на психіку дитини, а також виклики, з якими стикаються родини та освітні установи та інноваційні підходи до побудови довірливих стосунків, ефективної комунікації та взаємодії, що сприятимуть створенню безпечного та підтримуючого середовища для розвитку дитини.

1.2. Педагогічна етика й етикет: створення комфортного освітнього простору

Основи педагогічної етики. Педагогічний етикет: комунікація, взаємодія з колегами та батьками, поведінка в колективі. Створення комфортного освітнього простору (фізичний комфорт, емоційна підтримка). Практичні аспекти реалізації педагогічної етики та етикету.

1.3. Педагогіка партнерства у роботі з батьками закладу освіти

Формування професійних компетентностей щодо особливостей організації педагогіки партнерства (взаємодія учень-учитель-батьки), вдосконалення педагогічних здібностей у педагога у роботі з батьками. Теоретичні засади та практичні аспекти організації співпраці з батьками на засадах педагогіки партнерства, розуміння основних методологічних положень педагогіки партнерства у роботі з батьками; способів реалізації проєктних технологій партнерської взаємодії вчителя з учасниками освітнього процесу та можливостей проєктування освітньо-просвітницької роботи з батьками.

Модуль II

2.1. Педагогіка партнерства – основа Нової української школи

Поняття – педагогіка партнерства, соціальне партнерство, співпраця, індивідуальна освітня траєкторія, тьютор, коуч, модератор, фасилітатор, батьки, батьківські збори. Заняття спрямоване на розкриття основних ідей педагогіки партнерства, дієвих способів налагодження співпраці вчителя та батьків, ефективних форм налагодження партнерських взаємин, зарубіжного досвіду розвитку педагогіки партнерства. Заняття містить практичні вправи на розвиток: здатності до поваги, розуміння, визнання та прийняття іншої людини такою якою вона є; ефективної взаємодії та взаємодопомоги; навичок організації роботи з батьківською спільнотою.

2.2. Педагогічна арт-терапія у відновленні ментального здоров'я

Поняття – ментальне здоров'я, арт-терапія. Види. Методи арт-терапевтичних практик. Допомога арт-терапії в гармонізації особистісно-емоційної сфери педагога. Важливість психологічної підтримки в умовах сьогодення. Як відшукати зовнішні та внутрішні ресурси і навчитися ефективно використовувати їх на свою користь. Особливості та види емоційного малювання, як арт-терапевтичної техніки. Використання інтуїтивного живопису щодо стабілізації емоційного стану особистості.

2.3. Трансформація конфлікту: від попередження до вирішення

Поняття – конфлікт, конфліктоген, конфліктна ситуація, трансформація конфлікту, факти/судження, насильницька/ненасильницька комунікація, суперечливі/контраверсійні питання. Конфлікт – причини, типи, фази, стратегії поведінки. Розуміння причин конфлікту і власної поведінки в ньому. Інструменти, що допомагають трансформувати конфлікт. Контраверсійні питання: розбір кейсів.

2.4. Кейс-метод як один із інтерактивних способів партнерств

Реформування національної системи освіти України, сучасні тенденції світової інтеграції зводять проблему розвитку особистості в ранг пріоритетних завдань. Тому велике значення набуває впровадження інтерактивних методів навчання і виховання, яке є ефективнішим засобом в опануванні сучасних технологій, підвищенні ефективності навчання і якості знань, формуванні життєвої і професійної компетентності сучасної молоді.

Суть методу: батькам, педагогам та учням пропонують осмислити та знайти вирішення ситуації, що стосується реальних життєвих проблем та опис якої відображає будь-яке практичне завдання. Особлива риса - створення проблемної ситуації на основі фактів із реального життя. При цьому сама проблема не повинна мати однозначних рішень. **Цінність кейс-методу** полягає в тому, що він одночасно відображає не тільки практичну проблему, а й актуалізує певний комплекс знань, який необхідно засвоїти при вирішенні цієї проблеми, а також вдало суміщає навчальну, аналітичну і виховну діяльність, що безумовно є діяльним і ефективним в реалізації сучасних завдань системи освіти.

2.5. Тренінгові форми роботи для організації духовного здоров'я як один із засобів профілактики проявів у дитячому середовищі

Духовний розвиток – це найефективніший шлях, який може видалити причини всіх проблем людини. Саме бездуховність та неосвіченість є головними причинами абсолютно всіх негараздів та хвороб людини. Духовність слід розуміти як діяльність свідомості, спрямовану на пошук сенсу життя і свого місця в ньому, визначення критеріїв добра і зла, оцінювання за ними людей і подій, формування мотивів поведінки згідно із загальнолюдськими принципами моральності або всупереч їм. Духовні цінності відіграють роль повсякденних орієнтирів у предметній і соціальній дійсності та визначають поведінку людини. Духовне здоров'я здобувача освіти залежить від духовного світу особистості, його сприйняття складових духовної культури людства, освіти, науки, мистецтва, моралі, етики. Свідомість людини, її ментальність, життєва самоідентифікація, ставлення до сенсу життя, оцінка реалізації власних здібностей і можливостей в контексті власних ідеалів і світогляду – все це визначає стан духовного здоров'я індивіда.

Тренінгові форми роботи для розвитку навичок спілкування в колективі; розвиток єдності, групової ідентифікації учнів; розвиток здатності ефективно взаємодіяти в командах та приймати рішення у непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій. Технології ігрового навчання. Гра як метод навчання і виховання. Умови ефективності застосування ігор.

2.6. Стрес в умовах війни: рекомендації та цифрові ресурси для подолання

Поняття – війна, стрес, тривожність, гнів, шок, травма, посттравматичний. Стрес, типові реакції на нього та посттравматичний стрес. Поради щодо управління власними

стресами. Допомога людині, що знаходиться у стресі. Інтерактивні сервіси, мультимедійні ресурси і мобільні додатки для подолання стресу

Модуль III

Тематична дискусія «Забезпечення педагогічного партнерства закладу освіти та сім'ї як запорука ментального здоров'я в умовах воєнного та повоєнного стану»

Ця тематична дискусія має на меті визначення ключових аспектів та ефективних стратегій педагогічного партнерства між закладом освіти та сім'єю, спрямовані на підтримку та зміцнення ментального здоров'я дітей та дорослих в умовах воєнного та повоєнного стану. А також – розбір успішних кейсів щодо співпраці, що вже реалізуються в закладах освіти та формування конкретних пропозицій та рекомендацій для покращення взаємодії.

Обговорення питань: які конкретні заходи може впроваджувати заклад освіти для підтримки ментального здоров'я дітей (психологічні розвантаження, творчі заняття, рухові ігри, бесіди про емоції, навчання навичок саморегуляції)? яким чином батьки можуть долучитися до цих заходів та підтримувати їх удома? як розвивати у дітей навички самопомогі, життєстійкості та адаптації до змін? які ресурси можна залучати для надання психосоціальної підтримки родинам? які кроки необхідно зробити для забезпечення підтримки ментального здоров'я самих педагогів та батьків (профілактика вигорання, стрес-менеджмент).

Питання для самостійного опрацювання

1. Нормативно-правові засади, що регулюють взаємодію закладу освіти та сім'ї.
2. Ефективні моделі та форми взаємодії закладу освіти з сім'єю в умовах воєнного стану.
3. Інструменти для залучення батьків до освітнього процесу та життя закладу освіти
4. Організація безпечного освітнього середовища.
5. Психологічна підтримка учасників освітнього процесу в кризових ситуаціях.
6. Організація інформаційно-просвітницької роботи для батьків з питань збереження ментального здоров'я дітей.
7. Виклики у забезпеченні партнерства в умовах воєнного та повоєнного стану.

Список використаних та рекомендованих джерел

1. Андрєєва, І. М. "Психологічна стійкість особистості: теорія та практика". – Київ: Центр навчальної літератури, 2020.
2. Виховний потенціал сім'ї в сучасних умовах : тематична Державна доповідь про становище сімей в Україні за підсумками 2001 року. К. : Державний ін-т проблем сім'ї та молоді, 2002.
3. Гриньова, М. В., Савченко, Л. О. "Емоційний інтелект і стресостійкість: методичні рекомендації". – Полтава: ПНПУ, 2020.
4. Діяльність учителя. Режим доступу: http://pidruchniki.com/16520205/pedagogika/diyalnist_uchitelya
5. Даниленко Н. В. Духовна складова здоров'я особистості. Педагогіка здоров'я : зб. наук. пр. VI Всеукр. наук.-практ. конф. / ХНПУ ім. Г. С. Сковороди ; за заг. ред. акад. І. Ф. Прокопенка. Харків : ХНПУ, 2016. С. 102–106.
6. Індивідуальна освітня траєкторія. Режим доступу: <https://osvita.ua/school/method/2287/>
7. Карпенко З. О. "Резиліентність: психологічні основи розвитку стресостійкості у дітей та підлітків". – Київ: Академвидав, 2021.
8. Канадська система освіти. Режим доступу: http://psychologis.com.ua/kanadskaya_sistema_obrazovaniya.htm
9. Кірєєва Н. 7 принципів фінської освіти. Режим доступу: <https://starylev.com.ua/club/article/7-pryncypiv-finskoyi-osvity>

10. Краще разом. Що таке педагогіка партнерства і навіщо вона в НУШ <https://nus.org.ua/articles/pedagogika-partnerstva-shho-tse-take-ta-yak-zrozumity-chy-vona-ye-u-shkoli>
11. Коноваленко Юрій. Тьютори, Едвайсери, Коучі, Фасилітатори, Ментори, Наставники розбираємось хто це. <http://hardkonovalenko.blogspot.com/2017/03/blog-post.html?m=1>
12. Культура добросусідства. Батьківські збори по-новому: актуально, інтерактивно, корисно. Програма та методичні рекомендації / редактори-укладачі О. В. Аніщенко, М. А. Араджіоні, А. І. Гусев, В.І. Потапова – К: Прометей, 2019. – 544 с.
13. Марія Іващенко. Як учителю стати тьютором і чому це важливо? <http://osvitanova.com.ua/posts/651-yak-uchyteliu-staty-tiutorom-i-chomu-tse-vazhlyvo>
14. Педагогіка партнерства. – Режим доступу: <http://www.internatputivl.narod.ru/2017-2018/veresen/nova/02-11-2016-nush2016-kopiya.pdf>
15. Підласий І. П. Продуктивний педагог. Настільна книга вчителя. / І. П. Підласий. – Х. : Вид. група «Основа», 2010. – 360 с.
16. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти “Нова українська школа” на період до 2029 року. – Режим доступу: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/54258/
17. Програма формування духовного здоров’я школярів у системі фізичного виховання. Отравенко О. В. URL:<https://www.sportpedagogy.org.ua/html/journal/2008-11/08oovspe.pdf> (дата звернення: 15.03.2024).
18. Савченко С.В. Педагогіка партнерства у проекті Концепції «Нової української школи». – Режим доступу: <https://www.slideshare.net/ippokubg/ss-67119769>
19. Швець Т. Шкільна освіта Фінляндії: таємниці успіху. Режим доступу: <http://www.osvita.ua/2017/07/58700/?v=3943d8795e03>
20. Шевченко, Л. М. "Методи подолання стресу в освітньому середовищі". – Харків: Ранок, 2020.